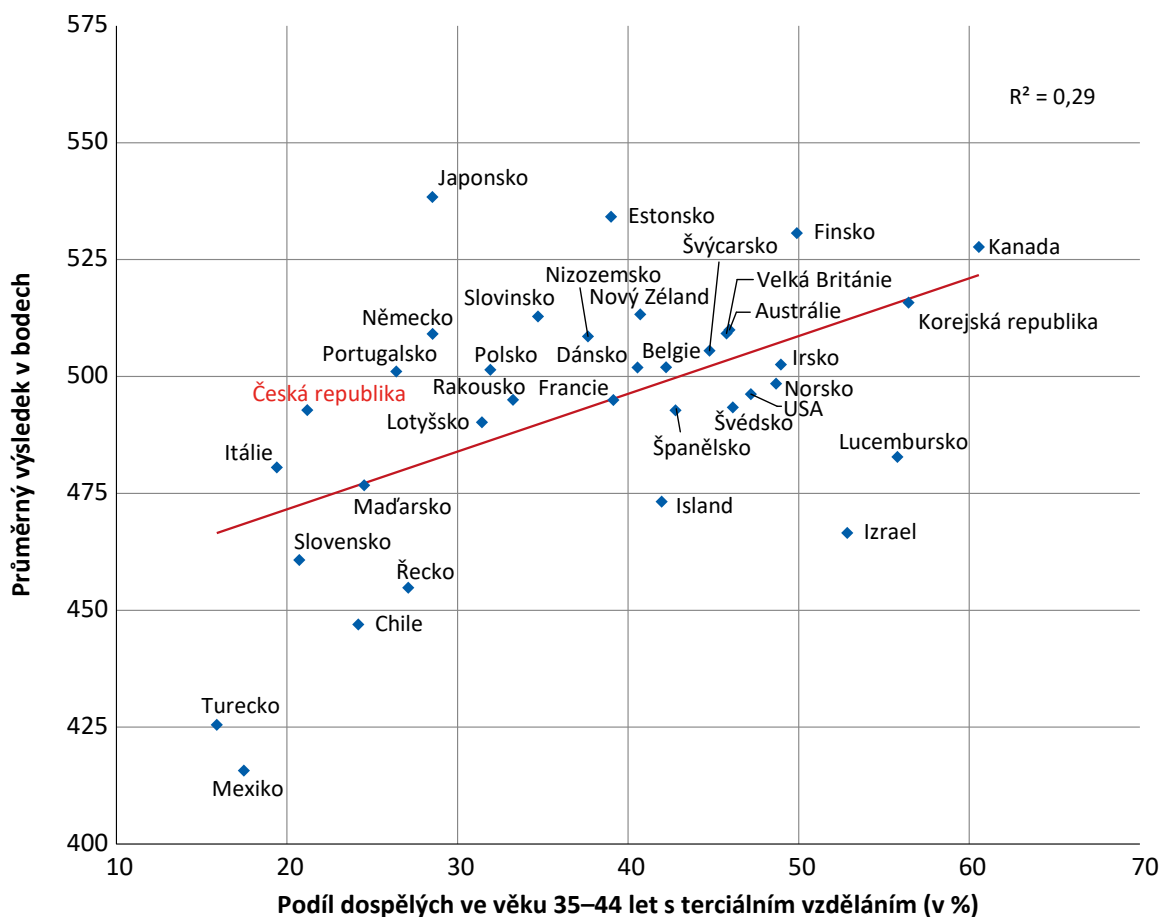

Dalším faktorem, který může ovlivňovat výsledky žáků, je úroveň vzdělanosti dospělých. Obrázek 6.2 zobrazuje podíl dospělých ve věku 35–44 let s ukončeným terciárním vzděláním v zemích OECD a dává ho do vztahu s dosaženým výsledkem patnáctiletých žáků v testu přírodovědné gramotnosti. Tato věková skupina dospělých byla vybrána proto, že se v ní nachází převážná část rodičů testovaných patnáctiletých žáků. Ukazatel vzdělanosti rodičů vysvětluje 29 % rozdílů mezi průměrnými výsledky zemí OECD. V České republice je v porovnání se zeměmi OECD výsledek žáků v testu výrazně lepší, než by odpovídalo podílu dospělých ve věku 35–44 let s ukončeným terciárním vzděláním v české populaci (v zemích OECD patří tento podíl stále k nejnižším).

Obrázek 6.2 Průměrný výsledek žáků v přírodovědné gramotnosti v šetření PISA 2015 a úroveň vzdělání dospělé populace v zemích OECD

6.2 Rozdíly ve výsledcích žáků uvnitř škol a mezi školami

Porovnání rozdílů ve výsledcích žáků jedné školy může ukázat, že tu jsou žáci s velice rozdílnými výsledky. Vypovídá to o tom, že se jedná o žáky s různými schopnostmi, dovednostmi a znalostmi a také různým zázemím, které vzdělávání ve škole nedovede vyrovnat. Naopak malé rozdíly ve výsledcích žáků uvnitř jedné školy ukazují na jejich víceméně homogenní složení. Již předchozí analýzy PISA prokázaly, že velký podíl rozdílů v průměrných výsledcích žáků je způsoben rozdíly mezi školami. Důležitým cílem školství je zabezpečit, aby všichni žáci měli v rámci povinné školní docházky pokud možno srovnatelné vzdělávací příležitosti. Škola by měla působit tak, aby vyrovnávala vlivy způsobené různým socioekonomickým zázemím žáků a tím by pozitivně ovlivňovala jejich výsledky. Existence velkých rozdílů mezi školami není pro vzdělávací systém příznivá, neboť svědčí o selektivitě vzdělávacího systému, což je v přímém rozporu s politikou rovných vzdělávacích příležitostí.

Rozdíly ve výsledcích v přírodovědné gramotnosti žáků uvnitř škol a rozdíly ve výsledcích žáků mezi školami v zemích OECD jsou souhrnně uvedené na obrázku 6.3. Součet obou průměrných rozdílů zemí